



A nászutas pár Pesten
(1874; fotó: Borsos József, Budapest; Munkácsy Mihály Múzeum; ltsz.: 58.26.2.)

egy világhírű, festő-fejedelem számba menő művész élettársának.”¹³

¶ A mecénás-művész kapcsolat, amely a De Marches házaspárt Munkácsy Mihályhoz fűzte, a báró halálával, majd a házasság következtében evidens módon átalakult, de mégis megmaradt valami az eredeti viszonyulásból és szerepvállalásból. Cécile ugyanis valóban szerette volna, hogy Munkácsy boldoguljon, oly rátermetten menedzselte az együtt töltött évek során, mint ma tenné egy erre képzett szakember. Munkácsy alkotóművészi feladatköre azonban dimenzióváltáson esett át. Tagadhatatlan, hogy addigi legfontosabb törekvése a családfenntartás feladata hatást gyakorolt. Már nem volt elegendő csupán az a célkitűzés, hogy műveit a lehető legmagasabb művészi színvonalon, minél tökéletesebben készítse el, elmenjen a végsőig a kifejezés, a festői megoldások és a közlésre szánt mondanivaló tekintetében. A talán csak tudat alatt ható motiváció évtizedeken keresztül érvényesülő szempontrendszerré vált esetében.

¶ Bellák Gábor az 1876-ban született *Műteremben* című festménnyel kapcsolatban az új megközelítésű művészi önreprezentáció jelentőségét hangsúlyozza. „...feltűnő, hogy ennek a művészönarcképnek az igazi főszereplője az asszony. Ő, Cécile ül a vászon előtt, mintha ő lenne a születő alkotás sugalmazója, s Munkácsy csupán a kivitelezője. Izgalmas szerepcserét látunk, hiszen az asszony ül a művész helyén... (...) Az asszony tehát társalkotóként, a művésszel egyenrangú társként és partnerként mutatkozik meg a képen.”¹⁴

„...TÉKOZLÓ ÉLETMÓD, FEJEDELMI HÁZVITEL”¹⁵

¶ A báró után örökölt colpachi birtok 60 és 70 ezer frank közötti jövedelmet biztosított évente a Munkácsy házaspár számára. Akár elegendő is lehetett volna...

¶ Farkas Zoltán, a Munkácsy leveleit tartalmazó 1952-es kötet szerkesztője így fogalmaz: „Gondtalanul élhettek volna..., de az asszonynak fékevesztett pazarlása, a nagyvilági életben való érvényesülési vágya szakadatlan munkahajszára